

[Cultural](#)

El ball més antic de Catalunya

29/04/2016

Federació Ateneus de Catalunya

Autor/a: Federació d'Ateneus de Catalunya

Font:

El ball més antic de Catalunya

29/04/2016

Autor/a: Federació d'Ateneus de Catalunya

Resum:

El Ball d'Espases, datat a Cervera el 1411, és el més antic de Catalunya, així com un dels més antics del món i és l'origen del ball de bastons.

Un grup de joves de **Cervera** recuperarà el [ball d'espases](#) a aquesta ciutat per la [Festa Major del Sant Crist](#) de setembre. El ball, documentat a la ciutat des del segle XV, **va ser prohibit a Catalunya després del 1714**. 300 anys després, aquest grup està assajant i aviat posaran en marxa una campanya de micromecenatge per sufragar el cost de les espases i dels vestits. La recuperació d'aquest ball tricentenari ha estat assessorada per Àngel Vallverdú, expert en danses festives.

Aureli Capmany sosté que el **ball de bastons** és una derivació del ball d'espases. Segons el destacat folklorista, la primera vegada que es menciona és a València l'any **1439**, en unes festes que tingueren lloc amb motiu d'una visita del rei Joan II. Al Principat, es troba documentat a **Cervera**, l'any 1411.

Per adonar-nos de la violència d'aquesta dansa (aquest aspecte fou el que origina el canvi de les espases pels bastons), les autoritats eclesiàstiques de Tarragona i València varen rubricar una prohibició d'aquest ball, donada a Cervera el 1482, «por los accidentes y problemas de orden público que ocasionaban».

Un ball de bastons amb espases? No!

El ball d'espases és una forma de dansa en la qual diversos balladors, amb espasa en mà, ballen al so d'una música determinada i formant diverses figures tals com passadissos, la volta, estels, degollades i roses. En molt poques ocasions hi ha simulacions de batalla o combat amb l'espasa. Aquesta dansa tindria més a veure, formalment, amb els balls de pastorets o de cercolets que no pas amb els de bastons.

Cal considerar també el ball d'espases com a quelcom diferent. Aquesta dansa no utilitza l'arma com a element necessari d'una representació pantomímica de combat, com seria el cas de molts balls de cavallets o de moros i cristians. L'espasa en aquesta dansa és un cordó umbilical entre dansaires, un element simbòlic, més que no pas una eina necessària per a una representació al·legòrica de lluita; és el que els experts anglòfons anomenen "linked sword dance".

La tipologia de balls d'espases és diversa al llarg del continent europeu. Ho prova el fet que la dansa pot integrar des de personatges com el diable fins a parlaments, similars al que nosaltres entenem com a balls parlats. Un exemple d'aquests el trobem a Alemanya, al Ball d'Espases d'Überlingen (Schwerttanz Überlingen).

Etiquetes: [cultura popular i tradicional](#), [Cervera](#), [ball de bastons](#)